

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ját érdeme feletti mértékben részeltetni méltóztattak, az alapszabály értelmében kötelezőszerűleg számot adjon a lefolyt évben kifejtett működéséről. Midőn tehát ezt örömmel és önzéssel teljesíti s midőn kinyilatkoztatja, hogy a parancsnokságnak minden egyes tagja felette boldognak érzi magát, hogy a t. közgyűlés nagybecsű bizodalma következtében gyenge erővel és tehetséggel, de a legtisztább szándékkal közreműködhetett az egylet érdekében — működéséről a következőkben számol be:

A parancsnokság a lefolyt évben összesen 34 gyűlést tartott, e gyűlésekben 276 határozatot hozott, a levéltár 174 dőrből szaporodott.

A parancsnoksági ülések idejének egy nagy részét a rend és fegyelem behozatala, a pénzügyi állás tisztázása, a szükséges szakismeret elsajátítása, s az igazgatás és kezelés terén tett lépések és intézkedések vették igénybe.

Az ezen évben előfordult nevezetesebb mozzanatok a következők:

Az 1874 october havában megtartott rendes közgyűlés után a parancsnokság három rendkívüli közgyűlést hívott össze, még pedig 1874 november 15-ére, 1875 febr. 28-ára, s 1875 július 11-ére, melyek mindenikének tárgya az volt, hogy az időközben lemondott egyes parancsnoksági tagok helyébe mások választásának. E választások meg is történtek, minek következtében Minorich Károly helyébe főparancsnoknak Kőszegvári Gyula, ennek helyébe osztályparancsnoknak Benigni Sámuel s az ezáltal megürült rendfenntartó szakasparancsnoki állomásra Kerekes Márton; Benigni Sámuelnek állomásától lett lemondása folytán osztályparancsnoknak Deák Pál segédtitest, segédtitest pedig Balogh György választattak meg.

Midőn a város áldozatkészsége folytán a tűzoltói laktanya s az őrtorony elkészült, a parancsnokság a tűzoltói őrtoronyban az örködést 1874 decz. 1-én beállította, a távsürgőnyzésre vonatkozólag a jelzéseket meghatározta s az őrtorony tetejére a tűzvést jelző harangot felállította, intézkedvén arról is, hogy tűzvéssz alkalmával az őrtorony tetején nappal zászló, éjjel pedig vörös lámpa mutassa azon irányt, merre a tűz pusztít.

Ezen kívül megállapította a rangfokozatot s az egyenruhát, meghatározta a tüzszolgálati s a rendfenntartók szolgálati szabályzatát s elkészítette a fizetési tüzoltók részére a szolgálati szabályzatot. A szertartási állomásra a fizetési tüzoltók felügyelőjét Vassai Bigmondot, az állomásáról lemondott szakaszvezető Régeni György helyébe Fecser Jánost nevezte ki, s jövőre leendő buzdítással hat őrtoronyos állomást rendszeresített. A hivatalos teendők elintézésére végett a tűzoltó laktanyában hivatali helyiséget rendezett be, az egyes parancsnoksági tagok teendőjét és működési körét körvonalozta s a felmerülő panaszok kinyomozására s a tényálladék megállapítására, véleményező hatáskörrel Deák Pál osztályparancsnok elnöke alatt egy fegyelmi bizottságot szervezett. A szükséges szakismeret elsajátíthatása végett beállította Kőszegvári Gyula, Bartha János s Vassai Sigmund vezetésével a tisztí iskolát, hol a parancsnoksági tagok elméleti s gyakorlati oktatásban részesültek. Rendezte az egyletnek mindennemű irományait, elkészítette a leltárakat, s rendbehozta a vagyoni állást. A nélkülözhetelenné vált testi szerelvényeket beszerzte, a tűzoltó laktanya udvarát kertté alakította, egy tűzoltó zenekar beállítására nézve lépéseket tett s a t. közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében, midőn a 12 fizetési tüzoltó beállított, az önkéntesek éjjeli őrségét 1876 jan. 1-től kezdve megszűntette s intézkedett, hogy az éjjeli őrség megszüntetése folytán semminemű hátrány, hiány vagy mulasztás elő ne adhassa magát.

Részt vett az egylet testületileg a helybeli lövész-egylet zászló szentelési ünnepélyén, a bécsi világkiállítás alkalmával nyert dícsőre oklevelek és érmek kiosztásakor. Képviseletét magát a királyhágon inueni tüzoltó-szövetség létesítése ügyében N.-Enyeden tartott gyűlésén, s a sz.-somlyói önkéntes tüzoltó-egylet zászló-szentelési ünnepélyén.

Teljesítette mindennap a színházi s éjjeli őrszolgálatot; tartott az év folyama alatt, 6 öszs, s több részletes, valamint 4 menetgyakorlatot; oltó készletével 7 tűzvésszel s 9 kéménygyúlnásnál működött, ezenkívül részjelzés következtében 26 versen oly kivonulás történt, melyeknél semminemű intézkedés-tételnek szüksége elő nem fordult.

Megünnepelte diszgyakorlattal 1875. sept. 5-én az egylet három éves fenállásának emlékét, mely alkalommal a három éves tüzoltók emlékvivénnyel lettek kitüntetve. Az öfolyam alatt jelentkezett 13 egyénnel a szivattyú kezelésből s a mászásból a nyilvános vizsgálatot letétette.

Az egylet jóvedelmének szaporítása végett a mult télen táncvizigalmat rendezett s a színházi örség teljesítéséért adott két színelő-

adás alkalmával minden lehető elkövetett, hogy az előadásokat minél látogatottabbá tegye.

A mi már most a tényleges állapotot illeti, azt a következőkben van szerencsénk felüntetni.

A tagok számára vonatkozólag: a mult év végén a tagok összes száma 207 volt, még pedig: 29 mászó, 51 szivattyús, 123 rendfenntartó s 4 dobos és kürtös, e szám az év folyamán 50 új tag csatlakozásával szaporodott; 33-at azonban körülményei, 3-at t. i. Bulweis János működő s Antkó János és Sallai István rendfenntartókat, a halál szőlité el egyletünk köréből, 2 pedig kizárattott, a szaporodás tehát 12, következőleg a tagok jelenlegi összes száma 219, vagyis 31 mászó, 65 szivattyús, 119 rendfenntartó s 4 kürtös és dobos. Ezekben kívül van még 12 fizetési városi tüzoltó, kik mindnyáján a mászókhöz tartoznak.

A mi a vagyonot illeti: a parancsnokság felügyelete és gondozása alatt 29,259 frt 20 krt terü ingatlan és ingó vagyon van, melyből, mint a számadáshoz mellékel leltárak tanusítják, 26,138 frt 10 krt érő ingatlan és ingó a városé, 3,121 frt 10 krt érő ingó az egyleté.

Ezen kívül, minthogy az egyletnek a bemutatandó számadások szerint a mult évben az azelőtti év végén maradt 324 frt 45 krt pénzár maradókkal együtt 3104 frt 50 krt bevétel s 2276 frt 66 krt kiadása volt, az év végével pénztárkészlete 827 frt 84 krajczárt tett.

Az egyletnek alapító tagja 100 frttal 16, évi 4 frtot fizető pártoló tagja 76 van. Az alapító tagok közül a 100 frt 10-en teljesen befizették, 6 pedig csak a 100 frtnak kamatját fizeti. A 10 alapító tag által befizetett összesen 1000 frt a volt parancsnokság által elkötött, de miután az egyletnek a városnál 986 frt 22 krnyi tiszta követelése van, melyet békés uton megnyerni reményl, ez összeggel az alapítók majdnem egészen helyre lesz állítva. A szerencsétlenné vált tüzoltók segélyezésére alakult alapba, mely 1874. december havában jött létre, eddigelé 753 forint 92 kr folyt be.

Az egyleti tagok közül a Victoria intézetnél 100 frtig halálesetre 92 van biztosítva.

Ennyi az t. közgyűlés, mit bejelenteni kötelességünknek tartottunk. Vajha az a szellem, mely ez egylet létrehozót lelkesítette, mint egy elenyészhetetlen örökség, az egyleti tagok között mindvégig megmaradna! Vajha az egylet soha se érezni a város s a közönség részvételének hiányát s az általános lelkesülés nemcsak megvédné az egyletet a hanyatlástól, hanem a virágzás magasabb fokára emelné, hogy működése városunk s polgártársaink érdekében üdvös és áldásos lehessen mindenkor.

BELFÖLD.

Zilah, 1876. jan. 5.

(Működő társulat).

Városunkban közelebről számos tagból álló működő-társulat alakult, mely társadalmi életünket élénk mozgásba hozta, mondhatnám felvidítette. Az eszme különben nem új, hisz régebben virágzó ily társulat volt itten, mely legkivált az ötvenes években nagy hatással működött s különböző jótékony célokra, mint Vörösmarty-árva, akadémia, erdélyi múzeum s más helybeli intézetek javára több ezer forintot juttatott s bár maga jobb évi fenállása után felbomlott, üdvös működésével a szomszéd Szilágy-Somlyónak utánzásra méltó példának szolgált, hol ennek hatására szintén alakult működő társulat, mely ma is fenáll s a sz.-somlyóinak egyetlen közkincsét képezi.

Előadásai sorát működő-társulatunk f. hó 2-án a Fröbel-kert javára, t városához nagyszobájában, mely ez alkalommal a nagyszámú közönséghez mérve ugyancsak kis terem volt, Szigethi József „A becsületesség” című két felvonásos és Ábrányi Kornél „Légyott” cz. egy felvonásos vígjátékaiakkal kezdte meg. Az elsőben szerepeltek: Bíró Gyula (Sziklai Leo), Lakatos Mihály (Gyulak), Sebes Minka (Róza), Korbuly Béla (Bérczy Ákos), Friedmann Sámuelné urnő (Lukretia), dr. Berger Jánosné urnő (Lidi) és Harmath János (inas); az utóbbiban Dénes Lajos (Széplaki Robert), Unger Gusztávné urnő (Laura), Korbuly Béla (Gergely), Sebes Ida k. a. (Irén), Szilágyi Berta k. a. (szobalány) és Versényi Gábor (inas).

Mindkét darab oly összefüggő kerekdedséggel volt előadva az egyes szereplők annyi ügyességgel, oly helyes felfogással játszottak, hogy a nézőközönség által lábaikkhoz szót virágkoszorúkat s a viharosan meg-megujuló taposokat méltán kiérdemelték.

A szereplők mellett elismeréssel kell megemlékeznünk a társulat igazgatójáról Markusz Sámuel urról, kinek e társulat létrehozásában kiváló érdeme van, ugy Unger Gusztáv rendező urról, a tapintatos rendezésért és

Versényi Gábor képezdei rajz-szépírást tanár urról, ki az összes színi dekorációkat a társulat üdvös észleji iránti érdekltségénél fogva ingyen festette.

Az előadás 173 frt 60 kr bevételt eredményezett, mely összegből a tiszta jóvedelem egy helyben létesítendő Fröbel-gyermek-kert alapjának gyarapítására lesz fordítva.

Végül megemlítem, hogy a legközelebbi előadásra „Mentor” című vígjáték tűzött ki, melyből a próbák derekasan folynak is.

Zihar.

Változások

a távirai szolgálatban.

(Vége.)

E táviratnem díja a 20 szóból álló egyszerű távirat díjának 3/4-ében van megállapítva, tehát ára a monarchiában 30 kr;

b) az ajánlott táviratok, melyekkel háromszoros díj lefizetése mellett összeegyeztetés és vételjelentés is jár, illetőleg, melyeket az adó és vevő-állomások szóról-szóra összeolvasnak, s melyek kézbesítése megtörténtéről a feladó távirati értesítést kap.

E táviratok további előnye az, hogy ha azok kezelésében oly szolgálati hiba történt, mely miatt azok czéljuknak meg nem feleltek, a feladónak nemcsak a lefizetett díjak fizetettnek vissza, hanem ezen felül a táviradintézet a feladónak még 20 frt térítiményt is fizet, kivéve ha a rendellenesség a táviradintézetől nem függő kényszer-okból származott, mely esetben csupán a lefizetett díjak fizetettnek vissza.

7. A hírlapok számára feltalálható közlemények a monarchiabeli forgalomban, éjjel-nappali folytonos szolgálatu vonalokon éjjeli időben, midőn a vonalak már kevésbé vétetnek igénybe, kedvezményes díjazásban részesülnek.

Az ily táviratokért járó díj 500 szög 5 frt, azon felül minden további megkezdett száz szóért még egy forint oszték értékben.

Az ily táviratozást legkésőbb esti 4 óráig a feladási állomáson be kell jelenteni, mire a feladó állomás a rendeltetési állomással való értekezés után legkésőbb 2 óra alatt a feladóval tudatja, hogy a vonal ily táviratok továbbadására rendelkezésre áll-e vagy sem.

A távirai díjak tekintetében, míg a monarchiabeli táviratozásban az eddigi díjak továbbra is változatlan maradtak, némely a magyar táviradkkal gyakoribb érintkezésben álló külföldi államokkal szemben a díjak egy egyszerű távirat után következőleg változnak meg:

Dániába intézett táviratoknál a díj 2 ft. illetőleg 2 frt 40 kr helyett lesz 2 frt 20, illetőleg 2 frt 60 kr;

Francozországba intézett táviratoknál 2 frt 40 kr helyet 2 frt 60 kr;

Németalföldre (Hollandba) intézett táviratoknál 1 frt 20 kr helyett 1 frt 60 kr.

Nagybritániába intézett táviratoknál: Londonba 2 frt 80 kr helyett 3 frt 20 kr;

más nagybritániai állomásokra 3 ft 20 kr helyet 2 ft 60 kr;

Németországba intézett táviratoknál 1 ft helyett 1 frt 25 kr;

Norvégiába intézett táviratok 2 frt 80 kr helyett 3 frt.

Svédországba intézett táviratoknál 2 frt 60 kr helyett 3 frt 80 kr;

Spanyolországba intézett táviratoknál 20 kr helyett 3 frt 80 kr;

Szerbiába szóló táviratoknál a határszéli övből, mely a közös határtól 80 kilométerre terjed, 40 helyett lesz 60 kr. a többi állomásoknál a díj továbbra is 80 kr. lesz;

A Törökországba szóló táviratok díja a határszéli díjból 40 helyett lesz 60 kr; az európai Törökországba szóló táviratoknál megmarad az eddigi 2 frt 80 kr díj, míg ellenben az ázsiai Törökországba szóló táviratok legkisebb díja 4 frt 40 kr helyett 4 frt szál.

Mindezek oly megjegyzéssel hoznánk köz tudomásra, hogy a táviratok díjai tekintetében ugy a felsorolt, mint az itteni táviradkkal gyerebb forgalomban álló más európai államokkal, nemkülönben az Európán kívüli díjszabást alkalmazó államokkal, váltandó táviratok díjaira nézve részletesebb felvilágosítást a táviradállomások s a megszabott díjért ott közelebről nyomtatásban megszerezhető díjtáblák nyujtanak.

Nemzeti színház.

(Faust. Tragodia öt felvonásban. Irta Goethe. Dőzi L. és Nagy I. fordítás alapján színi alkalmazta E. Kovács Gyula. A kolozsvári nemzeti színpadon először 1876. január 8-án E. Kovács Gy. művezetői jutalom-játékul.)

A „nagy” német költő világairi tragodiája s helyesebben drámai költeménye a kolozsvári nemzeti színpadon végre szombaton (1876. január 8-án) került előadásra E. Kovács Gyula jutalomjátékul, még pedig olyan zúfolt ház előtt, a melytől ez idényben még

csak talán Bulyovszkiné jutalomjátéka alkal-mával láttunk. S az előadás a mi színdígyi viszonyaink között és szemben az előadott kivételes mű színpadi és dramaturgiai sajátosságával, teljesen sikerült és a nagy költőkirály emlékéhez s E. Kovács Gyula művészi és művezetői nevéhez egyaránt méltó volt, minek elismerésül a nagy közönség a jutalmazott iránti hárattalan szeretetének és tisztelőtének mindjárt első megjelenésekor s az előadás alatt is mindegyre, percekig tartó tapsviharban adott kifejezést; egyik páholyból egy csinos készítményű ezüst lant fogadta a kilépő művészt; végére az első felvonás után Szász Béla egyetemi tanár, tisztelő nagy kíséretében, értékes aján-dékok nyujtott át az ünnepeltnek.

Mikor azonban sikerrel, sikerült előadásról szólnunk, egészen más értelemben veszszük e kifejezést, mint amilyenben azt az újabb és ephemer életű színművek előadására szoktuk alkalmazni.

„Faust” sokkal eredetibb, önállóbb alkotása a gőthéi szellemnek, semhogy arra a nagy közönség és modern színpad izgalmas hatás-vágyó- és vadászó, de egyuttal könnyedebb szellemi termékei s izlésének zsinor-mértékét alkalmazhatnók. Ha tehát mégis sikerül szólnunk és hatásról: ez alatt csak annyit s azt akarjuk érteni, hogy a világhíró gőthéi mű, dacára a nagy közönség csaknem ellentétes izlésének oly előadásban került színre, melyben a hatás tényezőit nemcsak a külsőségek, a diszletek és a csodás elem, hanem némileg a tragodia magasb költői és mely bölcsészeti jelentőségének is sikerült alkotnia.

S ez már magában nagy érdem és igen nagy részben egyedül E. Kovács Gyula sikerült feldolgozásának az érdeme. Nagy érdem pedig különösen szemben azval a ténnyel, a mit Goethe legnagyobb bámúló sem tagadhat-tak, hogy t. i. „Faust” nem annyira színpadi előadásra szánt s a nagy tömegű, ezerfejtű, pillanat alatt, tehát felületesen gondolkodó s élvező, hatásra vágyó közönség izléséhez s a szűk és nagyon is körülírt korlátok közé szorított színpad igényeire alkalmazott dráma, mint inkább az élet legtalányosabb és szinte megoldhatatlan kérdéseit felölő drámai költemény. Ebből foly a műnek, színpadi előadásban s egyszeri hallásra csaknem érthetetlen magassága és szerkezetének ama, a színpadi hatást csaknem egészen kizáró, őseredeti sajátossága és látszólagos szakadozottsága, melyen a legügyesebb sceniozók fáradsága is meg-hiusult, hogy Faustot, a mai színpad igényeinek mindenben megfelelő, külső hatással bíró színművé alakítsák át. Ilyes kísérlet, habár nem egészen céltalan, de mindenesetre hiu és némileg merénylő a nagy költő nagy gondola ellen, a ki művét nem az ephemer színpadi hatásra alkotta, hanem abból egy olyan örökletű költői művet akart teremteni, mely még akkor is hatni s élni fog, midőn — nem épen lehetetlen — a színpadon hatásos dráma mai alakja már rég el is lesz talán feledve!

Nem czélunk, sőt nem is érezzük magunkat hivatottnak, a recensio szűk keretében, Goethe „Faust”jának méltó és beható, részletes ismertetésébe, vagy épen bírálatába bocsátkozni. — E. Kovács Gyula átdolgozását sem akarjuk behatóbban elemezni és méltatni.

Azonban egy pár megjegyzést mégis alkalomszerűnek tartunk, nem annyira irányadó-jául, mint inkább csak figyelemzéstül E. Kovács Gyula részére, az insceniozást illetőleg, annyiban, a mennyiben szerintünk a mű színt-rehozatalában némely részleteket más irányban tartottunk volna a színpadra alkalmazhatónak.

Mindenekelőtt részünkről a Prologot a mennyiben épen kihagynók, mint is hogy igen helyesen — kimaradt az „Előjáték a színpadon”. Nehogy félreértés valaki: a világért sem jessitimus szó belőlünk! De, szerintünk az egész „Prolog” a mennyben sokkal fensé-gesebb eszmekörben mozog, nagyobb méreteket követel térben és hogy ugy mondjuk, el-kabíthó alakíságot a kiállításban, semhogy olyan diszletezés és megjelenésben, mint mi-lyenben színre került — s máskép a mi színpadunkra aligha kerülhetne — a nagy és jól megjegyzendő: csak külsőségek után itől közönség vallás-erkölcsi érzületével némileg ne jönné vagy legalább ne jöhetne ellentétbe. Hjh! adott viszonyok, concret dolgok és embe-rek között élünk, a kiknek meg van az ök concret világnézetük; s épen ezért számolni kell azval.

Az igaz, hogy az eredetiben a Prolog-nak rendkívül fontos szerepe és jelentősége van; sőt úgysszóva, az egésznek organicus, nélkülöz-hetlen alkotórésze. De abban a feldolgozásban, ahogy E. Kovács Gyula hozta színre, nemhogy nélkülözhetlenül helye lenne, de némileg a végső fejleménnyel ellentmondásban is létezik, midőn a tragodia II. része egészen elcsik, kö-vetkezőleg nem nyerne kibékítő beteljesülést az Urnak ama szavai, melyekkel Faust fölött, megkísértésül, hatalmat enged Mephistónak, mi-kor így szól:

„Legyen: őt neked engedem.

Húzd el e szellemet ős kűtfőöl,

S kísértés terelni, hogyha szűl,

A magad útai felő:

S ismerd majd szégyenülve l:

Hogy jó embernek jó utat

Sugalmas ösztöne mutat.”

* * *

Az egyes jelenetek s illetőleg változások összevonása, melyek az eredetiben mi megany-nyi külön felvouást (mintegy 24-el képeznek, igen ügyes kézzel sikerült E. Kovács Gyulának öt felvonásban s 10 változásban. (ak sajnál-ni lehet azonban, hogy a szükséges rövidség kedvéért annyi sok szép, megragadó részletet ki kelle hagyni. Wagnernek a költő által oly találóan festett alakját azonban sprintünk a város kapuja előtti jelenetel együtt szükség-képen benne kellett volna hagyni. A igaz, hogy a cselekvényt a tudós pedanteria elalajja, va-lamit a kérdéses jelenet is, nemigen iszi előbb-re, de Faust jellemének földerítése Wagner, a nagy közönség érdekltségének éntartására s a mese korának és színbélyeinek jellemzé-sére pedig a város kapuja előtti élteljes je-lenet mindenesetre szükségesebbek, mint p. o. a „Walpurgis éj” helyett színrehozott ballet (a 9. változásban), annyival is inkább, mivel e jelenetben a balletre s a fényes kiállításra lehet számítani, a mikre pedig a színpadunk nem igen számíthat.

A „fonódal”-ból sem csináltunk olna külön-álló változat. Ezt tán jobb lenne egészen el-hagyni; vagy ha már a költőmön leirhatlan szépségeért benne marad, össze kellett volna kötni valamelyik másik jelenettel.

* * *

A „boszorkány kunyhója”, m a „Wal-purgis éj” helyén volt, hogy kimarult egészen. Kiváló díszes kiállítás nélkül e jelenetnek ugy sem lenne semmi hatása. Az a kiválóan szép monologot azonban, midőn „Genesis” I. könyvének fordításához kezd Faust, sajnál-tuk, hogy kimaradt; még pedig már azért különösen, mert a nyomban megjelenő Me-phistónak ama szavai — melyeket E. Kovács Gy. benne hagyott:

„E kérdés nem kisszerű
Attól, kinek a szó oly kisbeci

S kitől a látszat oly távolra ékszik?

kérdéses monológ kihagyása mellett legalább is fölségesek, ha ugyan nem épen érthet-tenek azok előtt, a kik az eredetithem ismer-vén, a czélzást sem érthetik.

* * *

Végre még egy kis észrevel. A tem-plomi jelenetben a „Gonosz lelke” nem tar-tottuk volna czélszerűnek, a hatás szempontja-ból, személyesitai; hanem az illető elrejteti ugy, hogy a néző ne lássa, hanem csak sza-vait hallja. Az a közel fogható megtestesítése a „Gonosz léleknek” már csak azt sem le-het jóhatásu a néző- és hallgatóközönségre, mert hát mindenké tudja azonn, hogy az nem egyebet akar jelképezni, mint Margit há-borgó lelkiismeretét, tehát valan olyan rej-tett, belső dolgot, a mi elvonta a képzelhet-ugyan megszemélyesítve, de a bűnő Margit mellett, mint különálló személyiség aligha fo-gadható el a legelőnkebb phantasiól is.

* * *

Mindezek azonban, valamin még egy pár észrevételünk — melyeket téliány miatt el kell hallgatnunk — ismétéljük csak egy-szerű s igénytelen megjegyzések melyekre azonban E. Kovács Gyula figyelm nem tar-tottuk épen fölségesnek felhívni a nélkül, hogy ezáltal feldolgozásának érdééből a leg-kevesebbet is le akarnánk vonni.

Jeleneterezés kétségeltlenül igen sikerülten, sőt nagyobb részt kellő színpadi hással tud-ta az eredeti költemény színpadig annyira laza részeit egy egészszé s meg ke vallanunk: olyan egészszé összefforrasztani, hogy a közön-ség mindvégig érdekelte nézte az ő magyar Faust-előadást.

S itt registrálnunk kell, hogy három fő szereplő (E. Kovács Gyula, Mátra B. és Boér Emma) mind olyan elismerésre méltó buzga-lommal, előkészítéssel s hatással játsza sze-repét, hogy csak gratulálni tudni hozzája.

E. Kovács Gyulának különön szép rész-lei voltak az első és második változásban, me-lyeket a csak tőle várható mély zelemmel s igazsággal szavalt és játszott.

D. Boér Emma igen jól állta Grett-chennek, ennek a leirhatatlan bá, szívesen tiszta, gyermekdeden igaz, eszmén nőnek az alakját; s általában egész felfogás és játéka-n látszott, hogy gondot fordított e hás és győ-nyűről szép szerepre.

Mátrai Mephistophelese kitűző alakítás volt; s habár az ennek az alakna alapszíne-zetét alkotó démonias vonásokat később sike-rült több mozzanatban teljes hatású érvényre emelnie: de a jellem többi elemei különösen a gunyoros, sarcasticus és humos elemeket kitűzőleg vegyítette s hozta kifejezésre külső alakításban, arcjátékban, gesztusba és szavala-tában egyaránt.

A többi szereplők: Hetény (Frosch), Földényi (Brander), Szentgyörgyi (az Ur), E.

Kovács Gábor (Gabriel), Némethi Irma (Mihály arkágyal), Kőrösi (Mária), Szacsai (Bálint) (Kutassi Janka (Lizi) mind betöltötték helyüket.

Vég még föl kell jegyeznünk a csinos diszletek és a meglehetősen csintalan — t. i. minden el, kellem s ügyesség nélküli — balleket, melyek azonban kénytelenek vagyunk jobbnak látni a feladás fátyolát bitorlítani. Persze ahány, ott bajos a semmiből teremteni.

Salamon Antal.

Apró puskatűz.

Ugy megnehezített reánk Módi György csizmadiaester ó kigyelme, azért, hogy imádtatóhöz Dimó Zsuzsanna asszonyhoz szólni, s őt egy ár kenyérmorzsas-golyóval tréfásan meghajlítani elég merészek voltunk. Féltekény-ségében áépi az udvariasság azon korlátait, melyeket spectálni kötelesek azok, a kik egy szellemű hölgy körül udvarolnak. Udvariatián irányunkba, midőn azt mondja rólunk, hogy mi úgy tűzünk, mint „a százás Vespuci Ameriko, a kielragadta Kolumbustól Amerika felfedezésének dicsőségét“, mi is el akarjuk ragadni az iskolai takarékpénztárak felfedezése dicsőségét. Ugyan májstram csak így tudnak-e distingváló el a dikies mellett? A mi óhaj-tásunk na egyéb, mint meghonosulva látni iskoláinkba az iskolai takarékpénztárak intézményét; ezért szóltunk föl, s nem azért, mintha ak felfedezésnek dicsőségét el akar-nók tulajdonítani. Ugyan elragadják-e Walthól a göngy felfedezésének dicsőségét az, a ki meghozat a göngyöt azért, hogy számára fúrjon, fagjon és csépeljen? Akkor sem ud-varias irányunkban májstram, a midőn azok közé sor bennünket, kik „minden pedagógiai ismeret nélkül kardoskodnak valamely felkapott esemet felt“. Bocsnát májstram! de mi azon nézetben igyunk, hogy az „apró puskatűz“-írója szóhat a joggal pedagógiai kérdésekre, mint Módi György csizmadia mester urna, még ha csehmeste volna is, a kinek pedagógiai belá-tását nem legkedvezőbben illusztrálja az, mi-kép helyesni látszik, hogy „a deési ev. ref. elemi isk. udvaráról az idén a gymnastikai szerek legutolsó darabja is bevándorolt már a kenezőre“. Ha már májstram tollat fogott a kezébe, slyesebben kellene distingválnia; ha jól emlékszünk, éppen Deesen fabrikáltak ezt a verset;

„Cikor az s nem konyhasó
Vigázz fiam tóksá!“.

Má mi bizony — akár megengedi máj-stram, sár nem — ezután is sürgetni fog-fogjunk az iskolai takarékpénztárak behozatálát iskoláinkba, s nagy volt az örömünk, midőn-e lapok útján arról értesültünk: hogy a szebeni államgymaziumnál ez életbe van lépve; örömmel ettük a nagyérdemű igazgatóságnak ez iránt való értesítését. Fölhívjuk a tisztelt igazgatóságot: ne hagyjon fel további értesíté-seivel, szeskedjék e mellett tudomásra hozni ez intézmény behozatala körül tett tapasztala-tait is, anyival inkább, mert a tények hatal-masabb egygőző erővel bírnak, mint az elméleti okoskodások; hátha ezek által maghó-dítva, Mli György májstram is e zászló alá tér.

Azuj mértékek behozatala élő bizony-sága annál hogy folytonosan apró sodunk. Uj öltünk minden fele a réginek, új kupánk csak kis csepe, régi kupánk; a gram Borszem Jankója régi latnak. Ha feltámadnának azon korbéli seink, melyben e dal keletkezett: „Hajtogass a kanosókat“, s látnák azokat a kétfizet-tes üvegcskéket, melyek vendéglő-inkben szipelnek, s látnák, hogy azokat még nem is egyszerre, hanem három-négy parányi adagokra osztva hajtják ki az elaprosodott utó-dok: nem méltán kiálthatnának-e fel: „Nem látod Árid vére miként fájul?“

Örökes volna följegyezni, hogy hazánk különböző vidékein, hogyan fogja a nép ezeket az új mértékeket elnevezni. A székely főváros-ban, a unt halljuk a kétfizet-tes üvegcské-ket „pactának“ nevezte el a leleményes köz-vélemény talán azért, hogy a mikor a borozó széles földjében dalra kezd: azoka kis pacirák trillázak a k belőle. A hostádiak a kilogrammot „tilalomk“ neveztek el; így szólnak: a húst exentul tilommal mérik, mely elnevezésben nemcsak ssonantia, de egy kis igazság is van, a mennyen a mérésnél mostanság tilalom is szerepel.

Vásunkban a jég sport még soha sem volt oly lénk, mint az idén; fiatal hölgyek és ifiak vetkedve úik egymást nemcsak a jég sima tükén, hanem az élces conversatióban is. Ne tartsi az érdemes olvasó ispionnak, ha egy némelyeteltesünk, azután tovább adjuk — ezen conversatiókból.

Kasszony. Meg kell vállanom: hogy nagyon ulatságos és bizelgő ránk hölgyekre nézve ez a jég sport.

Ur fi. Ugyan miért, ha „szabad kér-denem?“

Kisasszony. Hát csak azért, mert itt önök rendesen a lábainknál hevernek (czélzás az urfiak gyakori bukására).

Ur fi. Mily különböző hatással van ket-tőnkre ez a hideg. Nagysád arca ép olyan, mint a láng; én meg fázom, olyan vagyok, mint egy jégcsap.

Kisasszony. Akkor ne közeledjék ön felém, mert elolvad.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jan. 10. 1876.

A kolozsvári önkéntes tüzoltó-egyet parancsnoksága tegnap délután tartotta meg évi rendes közgyűlését az egyleti tagok töme-ges részvéte mellett. A parancsnokság jelenté-sének felolvasása után, melyet lapunk mai szá-ma közöl, a parancsnokságnak köszönet és elis-merés szavaztatott. Ezután az alapszabályok revisioja vétett tárgyalás alá, s a parancs-nokság által indítványozott változtatások majd-nem változatlanul elfogadtattak. Tiszválasz-tásra kerülve a sor, Kőszegvári Gyula főpa-rancsnoknak, s Deák Pál osztálypa-rancsnoknak felkiáltás útján megszavaz-tattak. A 2-ik osztályparancsnoki ál-lomásra legtöbb szavazatot nyertek: Polcz Ru-dolt, Móricz István és Kővári Mihály. Főpa-rancsnok nyilatkozatja, hogy Móricz István semmi nemű állomást nem fogad el, azért Polcz és Kővári közt közelebből új választás fog történni. Rendfenn tartó szakaszpa-rancsnokoknak megválasztottak: Pál Sán-dor, Kővári Mihály, K. Papp Miklós, dr. Szóts Emil s Kerekes Márton. Mérnöknek: Tom-pa János. Orvosoknak: Bartha János és Jakab István. Pénztárnoknak: ifj. Tauffer Ferenc. Szakaszparancsnokoknak Böckel Sigmund, Hajdu János, Zattler József, Steiger József, Fecser János, Nedorost Ferenc. Segéd tiszteknek: Balogh György, Münster Ede, Móricz István (ez utóbbi lemondott). Végül br. Bánffy Kálmán tiszteletbeli osztályparancsnoknak, Barabás Ferenc pedig tiszt. szakaszvezetőnek kiáltattak ki. Este a megválasztott tisztikar tiszteletére egy a tűz-oltói laktanya, mint az őrtoronny fényesen ki volt világítva.

A kolozsvári orvos-természettudományi társulat tegnap teljesen szervezte magát. Mint-egy ötven tag gyűlt fel a városház tanács-ter-mében s az ideiglenes elnök, dr. Abt Antal, egyetemi tanár, melegen üdvözölte a tagokat, előadta az egylet alakulásának történetét s vég-gül felolvastatta az alapszabályoknak a szer-vezkedésre vonatkozó czikkelyeit. Majd a szük-séges választások ejtettek meg, a választások eredménye a következő levén: Elnök: dr. Abt Antal; titkár: dr. Hőgyes Endre; pénztárnok: Széki Miklós. A természettudományi szakosz-tály szakelnöke: dr. Entz Géza, jegyzője Pa-rádi Kálmán, választmányja: dr. Koch Antal gr. Eszterházy Kálmán, Gamauf Vilmos. Az orvosi szakosztály szakelnöke: dr. Genersich Antal, jegyzője dr. Gyergyi Árpád, választ-mányi tagjai: dr. Bótki Ferenc, dr. Maiezer János, dr. Machik Béla. A választmányi tagok mezejtése után a hangosan megéljenzett elnök néhány szóval megköszönte maga és tisztársai nevében a bizalmat s a tagokat a társulat buzgó támogatására hívta fel, a gyű-lést bezárta. Részünkről is sikert kívánunk a buzgó kezdeménynek s reméljük, hogy a ki-tűnő erk, kitűnő eredményt is fognak felmu-atni.

Kolozsvárnak nagy halottja van. Ki ne ismerte volna az öreg „Nyikuláj“. Fialalabb korában egészen vadon, nomád éle-tet folytatott a rengeteg erdőben, már akkor is kerülve a világot, futva az emberekét. Ha-nem egyszer csak elfogták s behozták Kolozs-várra mivelődni. Miután azonban őt eredeti torzonborz, zord jellemét sohasem birta levet-közni s a társadalmi élet iránti elégtelenség-ének folytonos mormogásban adott kifejezésé: ketrecozba dugták. A szó teljes ér-telmében ketrecozba, a melynél az Ubrik Bor-bála kalitkája sem lehetett különb. Elvonták tő-le a hus eledeleket, erőszakkal a Vélis koszt-jára jutott s durva kenyerre vetekedett a Gra-ham-kenyérrel. Az erős, férfias jellemet ez sem tőrtte meg. Csöndes contemplatív nyugalommal tőrtte az emberek bámuló tekintetét, a csinta-lan gyermekek apró bosszantásait. Még becsü-létsértésért sem indított port, teljes életében. Utóbbi időkben aztán kezdett terhére válni környezetének. Setét tervet szőttek ellene, mely-ről nagyon sokan tudtak, csak ő maga, a már öreg „Nyikuláj“ nem gyanított semmit. Min-drig roszaknak tartotta az emberekét, de eny-nyire még sem hitte képeseknek. Méreggel akarták eloltani a törhetetlen életet. Pár izben sikerült is beadni neki néhány adag „cyan-ka-lit.“ De mi volt az annak, a ki annyi mérget táplált lelkében, tönkretett élete miatt? „Nyik-ulaj“ mégcsak meg sem rázkodott tőle. Is-

mételték az adagot „ötvényszeresen.“ — Erre már érzett némi benső nyugtalanságot — de kiheverte azt is. Hanem az emberi ármány ta-lálékony. Csakugyan siberült végre a napok-ban kioltani az annyszor megkeserített életet avval a halálnemmel, a mely régen minden-napi volt a török nagyvezérek és kőgy-vesztett hárem-hölgyek előtt: megfojtották szegényt. És a rendőrség még csak a fülét sem billentette rá, mert hisz a boldogult, vagyis boldogított nem más valaki volt, mint a Diána-fürdő általánosan is-mért — medvéje. — Földi maradvá-nyait már régen a nemzeti muzeumnak ígér-ték, hiven az ősi magyar szokások, mely a medve bőrére mindig — előre szert al-kudozni. Nyugodjék csendesen!

Egy más szelidebb természetű ha-lottól is meg kell még emlékeznünk. Ez már a sajtó halottja. A „Székely Hírlap“ mely a mily nagy reményekkel telve kezdte meg az 1876 évet: ép oly hamar kimult. Őt már nem cnyankali, sem más, hanem a kiadó egy kis nyi-latközlet ölte meg mely következőleg hangzik: „Nyilatkozat. A „Székely Hírlap“ kiadását azon reménnyel vettem át s inditot-tam meg ez év elején, hogy az pártfogolva, oly helyi politikai közlöny névű növegni ki magát, melyben úgy a helyi, mint vidéki társadalmi mozzanatok hűen képviselve leendnek. Miután azonban fenncimzett lapra a mai napig oly csekély előfizetési pénz folyt be, mely két szám kiadását sem fedezi, s miután — a mostani szorongatott körülmények közt — nem vagyok azon helyzetben, hogy a lapot áldozattal fenn-tarthassam, — kénytelen vagyok azt a 2-ik szá-mal beszüntetni. T. előfizetőinknek beküldött pén-züket 12 kr. levonással, visszaszolgáltatom és pedig a helyi előfizetőinknek lapunk kihordója, a vidé-kieknek posta-utalvány által. Maros-Vásárhelyt, 1876. jan. 8. Telyes tisztelettel: Imre Sándor, nyomdász.“

A kolozsvári pinczéregylet segély-ző, beteg ápoló és temetkező együletének közgyű-lése lesz 1876 január hó 11-én kedden este 11 órakor, Gr. Rádai házál lévő egylet he-lyiségében. Melyre egy a helybeli vendéglő- és kávéház-tulajdonosokat, mint az egylet tagjait, szíves megjelenésre felkéri. Az egylet elnöksége.

Az igazság és becsület érde-kében. Lapunk legközelebbi azon hírének ki-egészítésével, hogy Moldován Gergely ur Ko-lozsvár város rendőrfelkapitányává nevezett ki, kiegészítéssel, nehogy a viszonyokat nem ismerők ezen kinevezésből a Moldován ur elő-djének akaratán kívüli elmozdítását következtessék s így egy tiszta jellemű tisztviselő ne-véhez alaptalan gyanúsítások és feltervések já-ruljanak, kijelentjük, hogy az előbbi alkapi-tány — ki kötelességeinek minden irányban hiven és becsülettel megfelelt — életpályáját más téren hajtván folytatni, vagy legalább más életpályára jogosító minősültséget hajtván szerezni, önkarakatából, saját elhatározása folytán lépett ki állásából s a Moldován ur kinevezetése ez alapon történt.

Marosvásárhelyről írja egyik le-velezőnk a következő sorokat: Marosszék tör-vénhatóságán kívül városunkban az összes ipa-ros egyletek is határozottan a külön vámté-rület mellett nyilatkoztak s az országgyű-léshez és a miniszteriumhoz feliratot fognak küldeni, a külön vánterület érdekében. A na-pokban került nálunk színe Govean Felix drámája: „A megváltó Jézus Krisztus“, mely Pécsen is hatással adott elő. Nem re-peritior darab az igaz, de minden megbotrán-kozás nélkül végig lehet hallgatni. Erkölcös darab s legfőbb hibája épp abban áll, hogy nincs semmi új benne, nagy részben — leg-többször még a szavak is az új szövetségéből vannak véve. Szegedi (Jézus Krisztus), Ber-csényiné (Mária Magdolna) Ruber (Péter apostol) kitűnőleg alakítottak s nagyon szépen: játsztak, míg Győri (Pontius Pilátus) na-gyon gyarló volt, Róma helytartója helyett Romeo (hát Julia?) helytartóját mondott stb.

Felhívás Belső-Szolnok érte-lelmiségéhez. Leghatározottabb meggyőződésem, hogy valódi haladás és felvirágzás egy nem-zetnél, vagy országban ott lehet csupán, hol az egyesek nem várnak mindent a kormánytól és nem keresve mindig abban támaszt, saját kez-deményezésük és társadalmi — társulási — úton törekednek czélzásról és szükséges intéz-mények létrehozása által magukat egy a szel-lemi haladás, mint az anyagi erősbülés — va-gyonosodás — terén feleslegelni, fejleszteni. — Szomoruan kell bevallani, hogy megyénk lakói nagyon is elhanyagolták mind azt, mit ily magány kezdeményezés útján társadalmi uton létrehozni nemcsak hivatta, de hazafi kötel-műknél fogva kötelezve is lettnek volna. — Most midőn e megye fátágból kiterjedést nyer, most midőn a remélhetően újabbban életbe lép-tendő rendszernél fogva a vidék egyes vá-roasai hivatva lesznek egy politikai, mint tár-sadalmi központná válni s midőn biztosan néz-hetünk annak elibe, hogy megyénk eddigi fő helye Deés egy ily vidéki jelentőségűteljes köz-

ponttá válik, — midőn politikai téren a kor-mány részéről az emelkedésre a kellő támoga-tások meg vannak téve, akkor nem csak kívá-natos, de polgári kötelezettség, hogy társadal-mi — socialis — téren is mozgalom induljon meg, hogy a mozgalom czélul tűzze ki: oly intézkedések megtételét, melyek elkerülhetetlenül szükségesek arra, hogy részben szellemi, részben anyagi haladásunk lehető legyen. E czél lebegett előttem, midőn elhatároztam: folyó év január 24-ki délutáni 4 órára egy értekezletet hívni össze Deés városa tanácstermébe. — Ezen értekezleten megjelenni szíves barátsággal kő-rem fel mindazokat, kik velem hasonló nézet-ben léve, ily mozgalom megindítását czélzásruknak vélik. — Deés, 1876 január 7-én. B. Bánffy Dezső.

A helybeli „játékony növegyet“ el-nöksége tudomására hozza a t. közönségnek miszerint a folyó hó 22-én tartandó játékony-czélú növegyeti álarcos táncvizalma alkalmá-val nemes emberbarátok által ajándékozott több darab értékes tárgy is fog kisorsoltatni, mely tárgyak később hírlapilag név szerint is meg-fognak említett. Részünkről is előre felhív-juk a t. közönség becses figyelmét s pártoló részvétét a jelzett táncvizalmourra, melyen a nemes szórakozás és játékonyosság gyakorlása mellett még értékes nyereményekre is kilátás nyílik.

A brassói szász és román ügyvé-dek a brassói kir. törvényszék azon rendelete ellen, hogy csakis magyar beadványok fogad-tatnak el — egy előterjesztést adtak be fel-terjesztés végett az igazságügyministeriumhoz. A január 2-ki teljes törvényszéki ülés azt kö-vetkezőleg utasította el: Az egyes ügyvédek-től ide benyújtott előterjesztés a decz. 9-én 9925. sz. a. hozott és indokolt határozat el-len, a határozatból kifolyó okokból nem érvé-nyesíthetetik. A benne levő azon kérés is, ha visszatartassatik — terjesztésnek mint pa-nasz a nmltsu kir. ministeriumhoz fel — hasonlólag nem teljesíthető, mert a törvény-szék nincs hivatva egyes személyek panaszait előjáróhoz felterjesztetni. Miről remonstráló és panaszoló ügyvédek értesíttetnek.

Kemény Zsigmond sirja. Kemény Zsigmond pusztakamarási ősi birtoka kertjében, egy kis szőlő aljában temetettet el. E helyütt három dífa áll. Az egyiknek tövé-ben nyugszik Kemény anyja. A másikat évek-kel ezeltől a maga sírhelyül választotta Kemény Zsigmond; „a harmadikat magamnak szántam“, — írja a „P. N.“-nak Kemény Zsigmond testvére, János báró, ki a leggyőn-gédebb testvérí szeretettel évekkel ezeltől Kemény Zsigmondot lehivta Budapestről a kama-rási birtokba s ott végnapjaiban vigasza, ápoló-ja volt, a kamarási díffák alatt, anyja tetei-mei mellett nyugosza örök álmát a nagy ál-lamférfi és philosoph. P. Kamarás azon helyek közé tartozik, melyek felelhetlenek a kegye-letes nemzet előtt. A Kisfaludy társaság rész-vétirata b. Kemény Jánoshoz így szól: „Mél-tóságos báró! Nem csak méltóságod, hanem az egész haza már több éve kénytelen volt le-mondani az ön dicső testvérbátyja, b. Kemény Zsigmond szellemi munkásságáról, mi több, kénytelen volt lemondani a reményről is: hogy ez üdvös munkásságtan még valaharészeshet. Mégis legalább életben tudtuk őt és szomorú vigasztalásunkra szolgált, hogy egészségi álla-pota szerint a lehető legjobb helyen van, méltóságod ápolásában. December 22-dike óta multunk legnagyobb alakjait szaporítja, de je-lenünk örökre elvesztette. A Kisfaludy-Társaság sok érdemű elnökét is gyászolja benne, s épen e Társaság fájdalmas részvétét nyilvánít-juk e sorokban méltóságodnak. Szolgáljon vi-gaszául, hogy fájdalalmában mindnyájan oszto-zunk; szolgáljon vigaszául, hogy ilyen, tehetségre és erényre is fejedelmi férfit mondhat édes bátyjának; szolgáljon vigaszául, hogy ön eny-hítette utolsó szenvedéseit. Fogadja méltóságod mély tiszteletünk kifejezését.

A magyar keleti vasúttársaság rendkívüli közgyűlése a hó 31-re hivatott ösz-sze, s napirendjének legfontosabb tárgya lesz egy igazgatósági elnökség és a társulat üg-yeinek végleges rendezéséről, illetőleg a rész-vényesek kártérítéséről, — ha tudnillik azon ideig megállapodás jó létre a kormány és a társulat igazgatósága között. Ha január vé-geig nem létesül az egyezés, a közgyűlés fel-adata lesz határozni a további teendőkről. —

Valószínű azonban, hogy erre már nem kerül a sor, mert ugyanabban ismét határozottan állít-ják, hogy a keleti vasut vonalainak átvétele az állam részére már végleg el van határozva, a részvényesek pedig minden régi részvény fejé-ben 100 frtot kapnak államkötvényekben. A hír ez utóbbi részét kétségesnek tartjuk.

A belügyministerium inog. A belügyministerium egyik termének oszlopa, melyen a terem tetőzete nyugodott, tegnappelét összeomlott s több asztalt és széket zuzott össze.

A bécsi Theresianum magyar ala-pítványai ügyében megindított tárgyalások foly-tán, a két kormány között létrejött megállapo-

dást ő felsége december 28-án kelt elhatáro-zásával jóváhagyta. Ennek következtében két magyar tanár és két magyar praefectus fog a Theresianumban a magyar növendékek ta-nításával és nevelésével különösen foglalkozni.

A dán képviselőház a bécsi dán követség útján kérdést intézett aziránt, vajjon a magyar képviselőház könyvtáráról nyomott címjegyzék létezik-e s ha igen, vajjon a képviselőház hajlandó-e a dán tör-vényhozó testülettel csereviszonyba lépni. A magyar képviselőház könyvtári bizottsága mind a két kérdésre igenlőleg felelt.

Mennyi gyufát fogyasztunk el? Dr. Konek Sándor egyetemi tanár egyik mult heti előadása alkalmával statisztikai ada-tok nyomán kifejtette, hogy Magyarország éven-ként 20 ezer 31 fát fogyaszt el gyufára.

„Szent háboru“ elnevezés alatt Londonban a római katolikusok között nehány nappal ezeltől szövetség alakult. Ezen ujmodi keresztet vittek külső jelvényül a paptól kis keresztet kapnak, s a következőkre kötelezik ma-gukat. 1. Soha nyilvános italméreseken sze-szes italokat nem isznak. 2. Minden este egy de profundi vagy három miatyánkot monda-nak el. 3. Minden héten egy fél pennyt adnak a szövetség javára. 4. A kis keresztet ruhá-juk fölött viselik. — A „szent háboru“-t nem kell összezavarni a „szent kereszt ligájá“-val, melynek tagjai hasonló jelvényt vi-selnek.

Necrolog. Beregszászi Pál, neje és min-den közeli és távoli rokonok nevében, szomo-rodott szívvel jelenti, atyja Beregszászi de Nagy-Enyed Beregszászi Imrőnek, élete 64-ik évében, folyó hó 6-án reggeli 7 órakor, szélhűlés következtében Vámos-Gálfalván tör-tént halálát.

Öt ember a széngőz áldozata. Petrován, Mármaros megyében, január 5-én vir-adorára Apostol Rácz Nuczut és még négy tag-ból álló családját fekhelyükön halva találták. A rémítő hír, mely a község apraját és nagy-ját fölverte nyugalmából, sokféle feltervése-re nyujtott alkalmat, — pedig a család rögtöni halálának egyedüli oka, a kürtő bedugása foly-tán a szobába tolt széngőz volt.

A jelen kor legnevezetesebb tig-risvadásza, Gerard, indiai angol kapitány időzött legközelebb a fővárosban, s megígérte, hogy ha újból visszatér, részt veend egy Erdélyben vagy Mármarosban rendezendő med-vevadászaton.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás a magyar keleti vasút üzleti bevételeinek.		Bevételek		telér árukt.		összesen		összesen	
Utasok száma	1874 (tűzleti vonal 80 mérföld.)	1875 (tűzleti vonal 80 mérföld.)	1876 (tűzleti vonal 80 mérföld.)	1877 (tűzleti vonal 80 mérföld.)	1878 (tűzleti vonal 80 mérföld.)	1879 (tűzleti vonal 80 mérföld.)	1880 (tűzleti vonal 80 mérföld.)	1881 (tűzleti vonal 80 mérföld.)	1882 (tűzleti vonal 80 mérföld.)
Utasok száma	46263	541006	57243	587243	57243	587243	57243	587243	57243
1874 (tűzleti vonal 80 mérföld.)	46263	541006	57243	587243	57243	587243	57243	587243	57243
1875 (tűzleti vonal 80 mérföld.)	46263	541006	57243	587243	57243	587243	57243	587243	57243
1876 (tűzleti vonal 80 mérföld.)	46263	541006	57243	587243	57243	587243	57243	587243	57243
1877 (tűzleti vonal 80 mérföld.)	46263	541006	57243	587243	57243	587243	57243	587243	57243
1878 (tűzleti vonal 80 mérföld.)	46263	541006	57243	587243	57243	587243	57243	587243	57243
1879 (tűzleti vonal 80 mérföld.)	46263	541006	57243	587243	57243	587243	57243	587243	57243
1880 (tűzleti vonal 80 mérföld.)	46263	541006	57243	587243	57243	587243	57243	587243	57243
1881 (tűzleti vonal 80 mérföld.)	46263	541006	57243	587243	57243	587243	57243	587243	57243
1882 (tűzleti vonal 80 mérföld.)	46263	541006	57243	587243	57243	587243	57243	587243	57243

Budapest, 1876 dec. 5-én. A főigazgatóság.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről Januárius 8-án 5% Metaliques 6915 frt Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 73 75 frt. 1860-iki államkölcsön 111.90 Bankrészev-nyek 900. — Hitelrészvények 189. — London 114.70 frt. Ezüst 10655. Cs. kir. arany 544. —. Napoleon d'or 920. — 100 mark német ér-tékű 57. —

Urbéri kötvények: Magyarországi 7625 Temesvári 77. — Erdélyi 7650 Horvátországi — —

Felolós szerkesztő: Békésy Károly.

(6) (1-3)

Homorod-szentpáli — mintegy 300 hold birtokom,
f. év Szent-György napjától 3, vagy több évre haszonbérbe kiadandó. Értekezhetni alólírotnál Bethlenben.
Gróf Bethlen Sándorné.

Főraktár
Paradgasz, Czinkapokok, Szivacsok, Fek- és Fonónádok, a legutányosabb gyári áron. Árjegyzéket, kívánatra, bérmentre szolgálok.
(7) (1-2) **SZÁVA ANTAL.**
Budapest, IV. Sarkantyusutca 2. sz.

„VICTORIA” biztosító társaság
Kolozsvártt
(alapított 1865-ben.)
A vagyon mérleg és forgalmi kimutatás kivonata:
(1874 dec. 31.)

Összes bevételek kezdettől (1865) — 1873 év végéig o. é. 16,229.161 ft. 17.	Kiosztott nyereség kezdettől 1874-dik év végéig o. é. 439.738 ft. 69.
Bevétel 1874. évben 3,376.862 „ 82.	
Összesen: 19,606.023 ft. 99.	
Kifizetett károk kezdettől (1865) — 1873 év végéig o. é. 5,355.856 ft. 42.	
Kifizetett károk 1874-ik évben o. é. 1,324.799 ft. 85.	
Összesen: 6,680.656 ft. 27.	

Biztosítási alap:
Alap tőke (ebből 1 millió forint teljesben befizetve) 2,000.000 ft. —
Tartalék alapok az összes biztosítási ágakban o. é. 1,369.989 ft. 32.
Évi díjbevétele 1,500.000 „ —
Összesen: 4,869.989 ft. 32.

Biztosításokat fogad el:
a) tűzkárok ellen, (ha villám-csapás által okozottak is) épületekre, gyárakra, készletekre, ingókra stb.
b) jégkár ellen, teljes kártérítéssel;
c) az ember életére, minden módosítókban- és közvetíti
d) a túlélési csoport biztosításokat.

Központi iroda: Kolozsvárt, főter 26 szám.
Vezér-ügynökségek: Bécs, Budapest, Grätz, Prága.
Fő-ügynökségek: Arad, Brassó, Debreczen, Eszék, Győr, Kassa, Maros-Vásárhely, Nagy-Becskerek, Nagy-Enyed, Nagyszében, Pozsony, Szeged, Temesvár és Triest.
Vidéki ügynökségek: a birodalom minden jelentékenyebb helységében. (473) (10—*)

A „VICTORIA” biztosító társaság 10 éves működése alatt, kötelezettségének mindig hűven és pontosan megfelelvén, bizalommal hívja fel a közönséget, biztosításait jövőre is első sorban ezen tisztán hazai és minden idegen elemétől ment intézet által eszközölni.

„VICTORIA” biztosító társaság igazgatósága.

!!Jótekonysági bazár!!

Az ezen cím alatt:
Bécs, Körnerhof-gasse 4. szám.
bécsi fehérnemű-gyár
altal jótékony célra rövid idő előtt megnyitott bazár valóban jeles minőségű

Női ing 2 ft helyett csak 1 ft.
Uri ing 2 ft helyett csak 1 ft.

és gyermek-fehérneműk,
vásznak, asztalneműk stb. stb.
mesés olcsóságú eladásai által a monarchia legtagabb körében feltűnést keltett; a sokoldalú utánmegrendelések által felbátorítva, a gyár elhatározta magát egy csodálatos alár került jelentékeny szöveggyárt igen kedvező feltételek alatt átvenni, miáltal azon helyeken van, továbbá rendelkezésig alábbirt áron,

az előállítási ár felén adhatni.

Két forint helyett csak egy forint!

12 darab angol batistakendő színes szálal, beszeve	előbb 2 ft — kr., most csak 1 ft — kr.
1 darab schirting uri ing sima vagy redős mell	előbb 2 ft — kr., most csak 1 ft — kr.
1 darab valódi szűn legujabb divatu perkalim	előbb 2 ft — kr., most csak 1 ft — kr.
1 darab valódi angol tricót-mellény vagy nadrág fehér vagy színes	előbb 2 ft — kr., most csak 1 ft — kr.
6 darab elegáns batistakendő, színes szálal, beszeve	előbb 2 ft — kr., most csak 1 ft — kr.
6 darab háromféle nyakkendő legujabb formájú	előbb 2 ft — kr., most csak 1 ft — kr.
Egy elegáns női ing, legujabb schirtingból	előbb 2 ft — kr., most csak 1 ft — kr.
Egy elegáns női nadrág szégyes díszítéssel	előbb 2 ft — kr., most csak 1 ft — kr.
1 darab finom schirting színes vagy fehér, legujabb minőségű	előbb 2 ft — kr., most csak 1 ft — kr.
6 darab finom vászonaszkendő, valódi vászonú jótállás	előbb 2 ft — kr., most csak 1 ft — kr.
1 darab finom színes Croton-ing, valódi színes jótállás	előbb 2 ft — kr., most csak 1 ft — kr.
1 darab fehér uri ing, sima hároms mell	előbb 3 ft — kr., most csak 1 ft 50 kr.
1 darab úsan díszített női ing, legujabb minőségű	előbb 3 ft — kr., most csak 1 ft 50 kr.
1 darab legújabb hímzésű női nadrág, elegáns készítmény	előbb 3 ft — kr., most csak 1 ft 50 kr.
1 darab schirting női alsóruka, legujabb szabású	előbb 3 ft — kr., most csak 1 ft 50 kr.
1 darab uri lábravaló valódi vászonból	előbb 3 ft — kr., most csak 1 ft 50 kr.
1 darab angol Oxford-ing, legujabb minta, valódisággal jótállás	előbb 4 ft — kr., most csak 2 ft — kr.
1 darab valódi rumburgi vászonú és mell-redőstől	előbb 4 ft — kr., most csak 2 ft — kr.
1 db legújabb hímzésű hál-ing, kezi hímzés, legujabb szabású	előbb 4 ft — kr., most csak 2 ft — kr.
6 pár finom angol keszle legújabb szabású	előbb 4 ft — kr., most csak 2 ft — kr.
1 darab finom hímzésű női ing, dusan fűzővel	előbb 4 ft — kr., most csak 2 ft — kr.
1 darab finom francia Corset, dusa hímzéssel	előbb 4 ft — kr., most csak 2 ft — kr.
Egy elegáns francia Corset, dusa hímzéssel	előbb 4 ft — kr., most csak 2 ft — kr.
Egy finom női alsó szoknya, dusan díszítve	előbb 4 ft — kr., most csak 2 ft — kr.
Egy darab legújabb rumburgi vászon férfi-ing, sima vagy ranczos	2,50 3, 3,50 4 ft.
Egy darab finom rumburgi vászon férfi-ing hímzéssel	3,50 4, 4,50 5 ft.
Egy darab finom rumburgi vászon női-ing hímzéssel	1,50 2, 2,50 3 ft.
Egy darab finom rumburgi vászon női-ing hímzéssel	2,50 3, 3,50 4 ft.
Egy darab finom hímzett női vászon ing	7,50 8, 9, 10 és 11 ft.
Hat darab 50 rótos finom zsinór barchent	9, 10 ft.
Hat darab 1/2 szél, lepedő varrás nélkül	14,50 15,50 16,50
Egy darab 1/2 szél, finom, egészen vászon lepedő	3, 3,50 4, 4,50 és 5,50
Egy darab 2 szél, finom, egészen vászon lepedő	8,50 10, 11, 12 és 14 ft.
Egy darab 2 szél, finom, egészen vászon lepedő	6,50 7,50 és 8 ft.
Egy darab 40 rótos 1/2 szél, hímzésű vászon	16, 17, 18 és 18,50
Egy darab 50 rótos 1/2 szél, hímzésű vászon	20, 22, 23, 25, és 26 ft.
Egy darab 54 rótos 1/2 szél, hímzésű vászon	24, 25, 26, 28, 30, 32 és 36 ft.
Tizenkét darab törölköző zwilch és damast	3,25 3,75 4,50 5, 5,50 és 6 ft.
1 női nadrág legujabb zsinór-barchentből sima és dusa díszítéssel	1,25 és 1,50 ft.
1 alsó ruha legujabb zsinór-barchentből sima és dusa díszítéssel	1,80 2, 2,50
1 corset barchent, sima és dusa díszítéssel	1,25 1,50 és 2 ft.

Megrendelések készpénz befizetése vagy utánvét mellett:
An die Erste Wiener Wäsche-Fabrik, Wien, Körnerhofgasse 4.

(2) (3-3)

Figyelemztetés.
DUHA TIVADAR vászon, kész fejéremű, asztal- és ágymű-szővet raktárának végkiürülése Kolozsvárt, fűtér, a volt dr. Szabó József háza alatti boltban, gyári áron alól, a kir. törvényszék által elrendelt leltári becsárban, még csak folyó 1876-ik évi január 15-ig fog tartani.

STEIN JÁNOS
könyvkereskedésében Kolozsvárt a következő
1876-dik évre szóló
általánosan kedvelt dús tartalmú
Naptárak kaphatók:
Erdélyi nagyobb képes naptár
1876-dik szökő évre.
VII-dik évfolyam.
A méter mértékek ismertetésével és ábráival.
A magyar ministerium s a Királyhágon inneni részek pénzügyi, törvénykezesi és közigazgatási stb. hivatalok
teljes tisztai czim- és névtárával
s gondosan szerkesztett kolozsvári kalauzzal ellátva.
Ára 60 krajczár.
Postán küldve 66 krajczár.
Irodai fali naptár 1876 évre
Különösen hivatali használatra.
Katholikus és protestáns, görög-orosz és izraelita-naptárral, bélyeg- és illeték-táblákkal, s a Királyhágon inneni részek (Erdély) törvényszékeinek és járásbíróságainak táblázatos kimutatásával.
Ára 30 kr.
Postán küldve 32 kr.
Az Athenaeum nagy képes naptára.
Szerkeszti Beöthy Zsolt.
Tizenhetedik évi folyam. Számos fametszvényvel.
Ára 1 frt.

Gazdasági zseb-naptár
1876-dik szökő évre.
XVI-dik évfolyam.
Szerkesztő tulajdonos **Kodolányi Antal.**
A 12 hónapra szóló teendők és naplók külön-külön füzetével, jegyzék alakban, csinosan angol vászonba kötve és írónnal ellátva.
Ára 2 forint.
KOSSUTH naptár.
Szerkeszti Honfi Tihamér. Hatodik évfolyam.
Ára 40 kr.
A magyar nép naptára, képes kalendárium.
Sokféle hasznos és mulattató olvasmánygal ellátva.
Szerkeszti Tatár Péter. Ára 30 kr.
Proteians új képes naptár.
Szerkesztette Dúzs Sándor, tanár. Ára 50 kr.
Borászati naptár.
Szerkeszti dr. Nyáry Ferencz. Harmadik évfolyam.
Ára 80 kr.
Ez a legszebb s aránylag a legolcsóbb naptár.
Falusi gazda naptára.
A magyar gazdák, kertészek, lelkészek és tanítók számára,
Entz Ferencz, Galgóczy Károly, Grubiczy Géza, Kenessey Kálmán, Lávay Jenő, Lukácsy Sándor, Nyáry Gyula báró, Nyáry Ferencz, Rodiczky Jenő, Tormay Béla s többek közreműködésével,
Szerkeszti Máday Izidor. Tizenkettedik évfolyam.
Ára 80 kr.
A „népszámlója” naptára.
A magyar nép számára.
Szerkeszti Áldor Imre Nyolczadik évfolyam.
Ára 40 kr.
István bácsi naptára,
vagyis családok házigazdának és gazdasszonyoknak, népnevelőknek, helységi előjáróknak, iparosoknak és földmivelőknek való
képes kalendárium.
Alapítá Májer István. Szerkeszti Köhalmi Klimstein József tanár
XXI-dik évi folyam. Ára 50 kr.
HONVÉD NAPTÁR.
(Egyuttal katonai naptár.)
A magyar nép számára. Szerkeszti Áldor Imre.
Kilenczedik évfolyam. Ára 60 kr.
Nemzeti nagy képes naptár.
Szépirodalom és ismeretterjesztő tartalommal, számos képpel.
Szerkeszti Áldor Imre Nyolczadik évfolyam.
Ára 1 frt.
Magyar nők naptára.
Szerkeszti Beniczky Irma. Nyolczadik évfolyam.
Ára 60 kr.

IPAROS naptár.
Szerkeszti Gelléri Mór, az „Alföldi Iparlap” szerkesztője.
Első évfolyam. Ára 50 kr.
Lidércz naptár.
Kalandok, bűnesetek, tündérregék, csodás tünemények stb. gyűjtemény.
Tizenötödik évi folyam. Ára 60 l.
NEVESSÜNK!
Mulattató naptár, melyet azon reményben, hogy a jelen évvel mind valószínűség daczára sem lesz vége ennek a gyönyörű világnak, jöjjön — balra pattogó vortcsővík viccekkel, előre hátra-igdosó szellemi bázisokkal, okvetlen megtörténendő hiteles jóvendésekkel, hihetetlen humorisztikus hazugságokkal, furcsa adomákkal, bolonds versekkel, semmiféle bajban sem használható jó tanácsokkal, mindefféle kifigurázó képpel, s mindenféle agyfutrt elképzelhetlenséggel megcsinált egy Asztromókus. Ára 40 kr.

A magyarhoni királyi tudomány-egyetemek négy kánál tartatni szokott tudorsági szigorlati; valamint azon egyetemek jog és államtudományok karánál különösen fennálló tanulmányi és vizsgálati rendszer újja szervezésében
tárgyában
KIBOCSÁTOTT
M. K. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTERI
SZABÁLYRENDEI ETEL
A közép- és reál- (gymn. és reál-) tanárvizsgálatra kiterjesztve.
Közhasználatra összeállította:
CSIKY JOZSEF
egyetemi hivatalnok.
Ára füzve 40 kr.

„DAL-ALBUM”
89
dalt foglalva magában a legnépszerűbb szerzőktől; könnyű s még
brilláns modorban zongorára két ézre
átirta:
ERNEY JÓZSEF.
Ez album gyűjteménye lesz: Abt, Arnaud, Beethoven, Bogler, Coo, Curschman, Dessauer, Donizetti, Eckert, Esser, Fesca, Franz, Füchs, Gou, Graben-Hoffmann, Gumbert, Hackel, Hözel, Kreipl, Kreuer, Kücken, Lindner, Liszt, Loeben, Mendelssohn, Meyerbeer, Mozart, Müll, Preyer, Proch, Rieger, Rubinstein, Schubert, Schumann, Silcher, Stigelli és Suppé legszebb legkedveltebb dalainak.
Ára 6 forint.
Tehát egy-egy dalra körülbelül 5 kr. esik. Ez album eszerint olcsó mint az Edition Peters és Collection Litoff-féle vállalatban megjelent mű.
Ez albumban egybe vannak foglalva a dal-irodalomnak legszebb termékei a jeles kidolgozásban Abt, Esser, Gumbert, Kücken stb. könnyű és dallamos epúgy el fogják ragadni a műkedvelőket, a minle fogják bilincselni a szakértő zenészeket Beethoven, Franz, Liszt, Mendelssohn, Rubinstein, Schumann mélyérzést dala.
A letétel fölötté hatásos, úgy hogy minden egye átirat már maga dallamos, könnyen kivehető és hálás salondarabot képez.
A szép papír, tiszta nyomás és elegáns kiállítás ez albumot joggyal díszművek közé engedik sorolni, a miért is igen alkalma
becses névnap ajándékul.

TÁBLÁZATOK
a régi mértékeknek új méter-mértékekre és viszonyokba való átváltoztatására és az árak átszámítására.
Hivatalos kútfők alapján.
Ára csak 20 kr.
Tartalom:
1. Bécsi öl, láb, hüvelyk és vona átváltoztatása méterekre.
2. Méterek átváltoztatása bécsi öl, láb, hüvelyk és vonalokra.
3. Mindezeknek ár átszámítása.
4. Bécsi rőf átváltoztatása méterekre.
5. Méter átváltoztatása bécsi rőf.
6. Mindezeknek ár átszámítása.
7. Bécsi mérő átváltoztatása hektoliterre.
8. Liter és hektoliter átváltoztatása bécsi mérő.
9. Ezeknek ár átszámítása.
10. Liter és hektoliter átváltoztatása bécsi kup és akóra.
11. Bécsi kupa és akó átváltoztatása liter és hektoliterre.
12. Ezeknek ár átszámítása.
13. Bécsi font és lat átváltoztatása kilogrammra.
14. Kilogram átváltoztatása bécsi font és latra.
15. Ezeknek ár átszámítása.

Erdélyre nézve különösen fontos:
16. Erdélyi véka és veder átváltoztatása liter és hektoliterre és viszont.
Ára 20 kr. előre beküldendő 22 kr. bérmentesen küldetik meg.